

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor práce: Ing. Pavel Volhejn

Název práce: V čem spočívá blaženost? Komentář k traktátu O blaženosti Tomáše Akvinského (STh. I-II, 1-5)

Vedoucí práce: doc. David Svoboda, Ph.D.

Práce Pavla Volhejna se zaměřuje na otázku blaženosti v návaznosti na myšlení Tomáše Akvinského. Cílem práce je najít odpověď na otázku „co je blaženost“ (s. 10). Práce je koncipována jako komentář k Tomášovu traktátu o blaženosti (STh I-II, q. 1—5). První, kratší část představuje Tomáše Akvinského a jeho život, druhá část pak postupně komentuje jednotlivé kvestie. Životopisná část je mírně nadbytečná, neboť jde o téma mnohokrát popsané a dobře známé. Práce je navíc i bez ní dostatečně dlouhá. Nicméně její zařazení rozhodně nelze chápat jako chybu. Vytknul bych spíše skutečnost, že autor vychází především z Chestertonovy knihy o Tomáši Akvinském a neuvádí např. zcela zásadní práce pro téma Tomášova života, totiž Torrellovy knihy, které byly nedávno vydány v nakladatelství Krystal OP. Chestertonova kniha je brilantní co do uchopení tématu a je po právu pokládána za klasickou, nicméně pro aktuální poznatky o chronologii Tomášova života a díla již nedostačuje.

Co se týče druhé, hlavní kapitoly práce, je třeba pozitivně hodnotit to, že autor nezůstává jen u prezentace Tomášova textu, ale snaží se ho dále promýšlet. Jako příklad můžeme uvést s. 17, kde se autor zabývá myšlenkou, zda lze v logice Tomášova myšlení dosáhnout blaženosti bez *lidských úkonů*. K jeho úvahám poznamenejme, že kdyby se člověk rozhodl, že nebude užívat rozum a vůli (jak autor v rámci jakéhosi myšlenkového experimentu uvádí), tj. jeho další skutky už budou pouze *úkony člověka*, byl by jeho život přinejmenším do tohoto rozhodnutí plný *lidských úkonů*, které by spolu s oním posledním určovaly cíl, které dosáhne. Podobně u člověka ve stavu klinické smrti by o jeho dosažení blaženosti nerozhodovaly vegetativní úkony, ale rozhodnutí, která učinil před upadnutím do tohoto stavu. Domnívám se, že lze s jistotou říci, že podle Tomáše by jakékoli *úkony člověka* ve stavu klinické smrti byly pro dosažení blaženosti zcela irelevantní.

Práce obsahuje poměrně velké množství nepřesností a chyb, které však mají povahu spíše nedůslednosti a nejsou hrubými pravopisnými chybami. Několik příkladů je uvedeno níže:

- určité problémy najdeme o psaní velkých písmen. Logičtější je např. *Suma teologie* než *Suma Teologie* (pro velké písmeno u *teologie* podle mého soudu není důvod). Naopak když je uveden zkrácený tvar *suma*, mělo by být spíše *Suma*, neboť velkým písmenem

vyjadřujeme, že je to „ta suma, o které mluvíme“ (na s. 16 je to takto uvedeno správně). Podobně najdeme kolísání mezi různými způsoby psaní, např. na s. 11 „dominikánský řád“ a o několik řádek níže „Dominikánský řád“. Dále např. „Aristotelská“ místo „aristotelská“ (s. 14);

- některé věty v práci nejsou zcela logické, např. na s. 10: „Minimálně u autorů agnostických a ateistických.“ (nejde o větu, neboť chybí přísudek); nebo na s. 18 najdeme dosti neobratné a jaksi pleonastické vyjádření: „V Tomášově slovníku "z potence do aktu", můžeme jasně spatřit ovlivnění aristotelskou filozofií, kde Tomáš vychází z aristotelské filozofie.“;
- obvyklejší a logičtější je mluvit o aristotelsko-tomistické filosofii (jak je to uvedeno na s. 22) a ne o tomisticko-aristotelské (jak je to uvedeno na s. 10);
- místo „100procentní“ by mělo být 100%, nebo „stoprocentní“ (s. 15);
- občas najdeme v práci překlepy, např. Moimonides (s. 14);

Závěr práce nepřináší nějaké zásadní vyjádření k obsahu komentovaného Tomášova textu, ale je volnějším zamyšlením se nad tím, jak si otázku posledního cíle lidského života klademe dnes a jaký význam může mít Tomášův traktát a jeho filosofie vůbec pro život dnešního člověka.

Pro diskusi při obhajobě bych rád položil jednu otázku: V *Sumě teologie* mluví Tomáš o blaženosti (*beatitudo*), zatímco v odpovídajících částech *Sumy proti pohanům* o štěstí (*felicitas*). Pokusil byste se zamyslet nad tím, jestli to může mít nějaký věcný důvod?

Na závěr bych rád autorovi práce navrhl používat spíše tvar *filosofie* a nikoli *filozofie*. Důvody jistě objasní členové komise, před kterou se práce obhajuje. To je však pouze má drobná obsesivní připomínka, která se netýká hodnocení práce jako takové. Tu pokládám za solidní zpracování daného tématu (s jistým nedostatkem, kterým jsou uvedené nedůslednosti a chyby) a podle průběhu obhajoby navrhuji hodnocení mezi 1 a 2.

prof. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D.